
Αρχαία Ελληνικά για Αρχαρίους

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Αρχαία Ελληνικά για Αρχαρίους»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Αρχαία Ελληνικά για Αρχαρίους»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Εκπαιδευτικό Αντικείμενο «Αρχαία Ελληνικά για Αρχαρίους» είναι ένα πλήρες, αυτόνομο και ολοκληρωμένο.

Το πρόγραμμα έχει στόχο να μεταλαμπαδεύσει με φιλολογικώς και γλωσσολογικώς άρτιο τρόπο βασικές γνώσεις αρχαίας ελληνικής στους συμμετέχοντες, έτσι ώστε αυτοί να είναι σε θέση με την πάροδο του χρόνου να κατανοούν τα αρχαία ελληνικά κείμενα από το πρωτότυπο. Οι εκπαιδευόμενοι θα έρθουν σε επαφή με το σύνολο σχεδόν των βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της αρχαίας ελληνικής. Για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιηθούν προσεγμένες μέθοδοι της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ειδικά σχεδιασμένες για ενηλίκους και προσαρμοσμένες στο γνωστικό αντικείμενο της αρχαίας μας γλώσσας. Το πρόγραμμα θα είναι κειμενοκεντρικό δίνοντας έμφαση στην αξιοποίηση των αποκτηθεισών γνώσεων για την ενεργή κατανόηση των κειμένων. Τα κείμενα που θα χρησιμοποιούνται θα είναι αυθεντικά και όχι πεποιημένα. Στις πρώτες ενότητες οι εκπαιδευόμενοι θα εισαχθούν βαθμιαία στην αρχαία ελληνική μέσα από σύντομες προτάσεις στις οποίες θα συναντώνται τα υπό εξέταση φαινόμενα. Στο πέρασμα των εβδομάδων θα έρχονται σε επαφή με εκτενέστερα πρωτότυπα αρχαία κείμενα και στο τέλος του κύκλου θα

μπορούν να κατανοούν όλα τα βασικά μορφολογικά και συντακτικά φαινόμενα στο κειμενικό τους περιβάλλον.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αρχάριους, δηλαδή σε εκπαιδευόμενους των οποίων η μητρική γλώσσα είναι μεν η νέα ελληνική, αλλά δεν έχουν γνώσεις των αρχαιότερων μορφών της γλώσσας μας. Στο πρόγραμμα θα μπορούσαν να ενταχθούν και όσοι εκπαιδευόμενοι έχουν μεν διδαχθεί αρχαία ελληνικά στη μέση εκπαίδευση κατά το παρελθόν, νοιώθουν, ωστόσο, ότι οι γνώσεις τους αυτές χρειάζονται ένα γρήγορο φρεσκάρισμα, όπως επίσης και πτυχιούχοι Ελληνικού Πολιτισμού του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου που επιθυμούν διεύρυνση των αποκτηθεισών γνώσεών τους για τον αρχαίο ελληνικό κόσμο με την εκμάθηση της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής**
- ▶ **απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία**

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης

ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι

ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **4 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα: Η αρχαία ελληνική και τα μέρη του λόγου

Course 1:

Διδακτική Ενότητα 1: Οι αρχαίοι Έλληνες και η αρχαία ελληνική γλώσσα

Η παρούσα ενότητα στοχεύει στο να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με το ιστορικό γεγονός της έλευσης των ελληνικών φύλων στον σημερινό ελλαδικό χώρο και να προσφέρει μία συνοπτική θεώρηση σχετικά με τους σημαντικότερους σταθμούς στην ιστορία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Ειδικότερα, θα γίνει αναφορά στην πρώτη μορφή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας (τη λεγόμενη γραμμική Β') και στον τρόπο γραφής της, στα στάδια δημιουργία του ελληνικού αλφαβήτου και στην κατάτμηση της ενιαίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας στις επιμέρους διαλέκτους. Με την αρχική

αυτή ενότητα επιδιώκεται επιπλέον να συνειδητοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι ότι η ανάγνωση της αρχαίας ελληνικής ιστορίας και η γνώση του παρελθόντος δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά ένα χρήσιμο ερμηνευτικό εργαλείο για την κατανόηση του ιστορικού γίνεσθαι και του παρόντος.

Διδακτική Ενότητα 2: Τα βασικά της αρχαίας ελληνικής

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι κατ' αρχάς να εξηγηθεί στον εκπαιδευόμενο ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του τονισμού της αρχαίας ελληνικής, ο οποίος ήταν κύρια «μουσικός» (μελωδικός, προσωδιακός) και όχι δυναμικός όπως της νέας ελληνικής. Σχετιζόταν δηλαδή κατά βάση με το ύψος της φωνής και όχι με την έντασή της. Αυτό εκτιμάται ότι θα καταστεί σαφές με την παρουσίαση των φθόγγων και των υποδιαϊρέσεών τους σε φωνήεντα, σύμφωνα και διφθόγγους και εν συνεχεία με την ερμηνεία της ορολογίας που χρησιμοποιείται για τα τονικά σύμβολα (δηλαδή οξεία προσωδία, βαρεία προσωδία κτλ.). Στην πληρέστερη κατανόηση του τρόπου εκφοράς τόσο του προφορικού όσο και του γραπτού λόγου της αρχαίας ελληνικής θα συνεισφέρει η ανάλυση του άκρως αξιοπρόσεκτου φαινομένου της έγκλισης του τόνου.

Course 2:

Διδακτική Ενότητα 1: Τα ονοματικά κλιτά μέρη του λόγου

Στην ενότητα αυτή θα μελετηθούν τα τέσσερα πρώτα κλιτά μέρη του λόγου, το άρθρο, το ουσιαστικό, το επίθετο και η αντωνυμία. Τα υπόλοιπα δύο, ρήμα και μετοχή θα γίνουν αντικείμενο μελέτης στο επόμενο μάθημα. Σκοπός της ενότητας είναι αρχικά να κατανοηθούν από τους εκπαιδευόμενους οι έννοιες των τεσσάρων αυτών μερών, πράγμα που θα επιτευχθεί με την απόδοση των ορισμών τους σε συνδυασμό με αντιπροσωπευτικά παραδείγματα. Στη συνέχεια θα αποσαφηνιστούν τα χαρακτηριστικά τους στοιχεία, όπως οι αριθμοί (ενικός – πληθυντικός) και η διαίρεσή τους στα τρία γένη (αρσενικό – θηλυκό – ουδέτερο). Με τη χρήση αναλυτικών πινάκων θα επιτευχθεί η εκμάθηση των μορφολογικών τύπων των τριών γενών στις διάφορες κλίσεις τόσο για τα ουσιαστικά όσο και για τα επίθετα και τις αντωνυμίες. Τέλος, στην υποενότητα που αφορά στα επίθετα θα δοθεί έμφαση στη μελέτη της λειτουργίας και του τρόπου σχηματισμού των παραθετικών των επιθέτων. Αναλύονται τόσο τα ομαλά όσο και τα ανώμαλα παραθετικά.

Διδακτική Ενότητα 2: Τα άκλιτα μέρη του λόγου

Η ενότητα στοχεύει στο να φέρει σε επαφή τους εκπαιδευόμενους με πέντε πολύ σημαντικές κατηγορίες λέξεων, που συνιστούν τα άκλιτα μέρη του λόγου, συγκεκριμένα τα επιρρήματα, τις προθέσεις, τους συνδέσμους, τα επιφωνήματα και τα μόρια. Αυτά τα μέρη του λόγου είναι ιδιαίτερος σημαντικά για την εκμάθηση της αρχαίας ελληνικής αφού εκφράζουν ποικίλες δομές και νοηματικές συνάψεις, όπως αιτιολογικές, χρονικές, αναφορικές και σκοπού σχέσεις (σύνδεσμοι),

δίνουν ποικίλες πληροφορίες χρονικού, τοπικού και άλλου χαρακτήρα (επιρρήματα), συμμετέχουν στη σύνθεση και την παραγωγή λέξεων (προθέσεις), εκφράζουν συναισθήματα (επιφωνήματα), ενώ λειτουργούν ως κλειδιά για την βαθύτερη δομική κατανόηση των λογικών σχέσεων στο εσωτερικό των αρχαίων κειμένων. Στην ενότητα αυτή θα δοθεί παραλλήλως έμφαση στο να εξοικειωθούν οι εκπαιδευόμενοι με επιλεγμένες άκλιτες λέξεις οι οποίες έχουν ποικίλες σημασίες στην αρχαία ελληνική και αποτελούν συνήθεις πηγές λαθών.

Μάθημα: Τα ρήματα

Course 1:

Διδακτική Ενότητα 1: Τα βασικά χαρακτηριστικά των ρημάτων

Η ενότητα αυτή είναι ίσως η πλέον σημαντική, αφού ασχολείται με το ρήμα γύρω από το οποίο δομείται το σύνολο της αρχαίας ελληνικής πρότασης. Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι αρχικά να έρθει ο εκπαιδευόμενος σε επαφή με τις βασικές κατηγορίες που σχετίζονται με το ρήμα ως μέρος του λόγου, δηλαδή τα πρόσωπα, τους αριθμούς, τις εγκλίσεις, τους χρόνους, τις φωνές, τις διαθέσεις και τις συζυγίες. Αναλύονται τα μορφολογικά χαρακτηριστικά των κατηγοριών αυτών και επεξηγείται το περιεχόμενό τους. Ακολούθως ο εκπαιδευόμενος θα γνωρίσει τη λειτουργία των απαρεμφάτων και των μετοχών.

Διδακτική Ενότητα 2: Τα ρήματα της α΄ συζυγίας (λύω) - Αναδιπλασιασμός

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστεί η κλίση των φωνηεντόληκτων ασυναίρετων ρημάτων της πρώτης συζυγίας στις τρεις φωνές τους, ενεργητική, μέση και παθητική. Για να επιτευχθεί καλύτερα αυτός ο σκοπός είναι χρήσιμο να μάθει ο σπουδαστής για όλες τις εγκλίσεις τις καταλήξεις όλων των χρόνων, οι οποίες, για περισσότερη σαφήνεια, διακρίνονται από την υπόλοιπη λέξη με μία μικρή παύλα. Επίσης, στόχος της ενότητας είναι να γίνει κατανοητό το φαινόμενο του αναδιπλασιασμού, που σε συνδυασμό με τα προηγούμενα, είναι απολύτως χρήσιμο για τον ορθό σχηματισμό του παρακειμένου και του υπερσυντελικού. Τέλος, είναι σημαντικό να καταστεί φανερό στην παρούσα ενότητα ότι η κλίση των φωνηεντόληκτων ασυναίρετων ρημάτων δεν είναι μια δύσκολη υπόθεση, αλλά θέμα οργανωμένης απόδοσης του υλικού και συγκροτημένης μελέτης.

Course 2:

Διδακτική Ενότητα 1: Τα ρήματα της β΄ συζυγίας (εις - μι) - Απρόσωπα ρήματα

Η διδακτική αυτή ενότητα συμπληρώνει την προηγούμενη προσφέροντας πλήρη θεώρηση της δεύτερης συζυγίας των ρημάτων της αρχαίας ελληνικής, των ρημάτων δηλαδή που λήγουν σε -μι

(τίθημι, ἴστημι, δίδωμι κτλ.). Σκοπός της ενότητας είναι να κατακτήσει ο εκπαιδευόμενος το μορφολογικό σύστημα των ρημάτων αυτών σε όλους τους χρόνους και τις εγκλίσεις τους, ώστε να είναι σε θέση να τα αναγνωρίζει και να τα μεταφράζει όταν έρχεται σε επαφή με αυθεντικά κείμενα της αρχαίας ελληνικής. Στο δεύτερό της μέρος η ενότητα αυτή στοχεύει στο να φέρει τον εκπαιδευόμενο σε επαφή με τα απρόσωπα ρήματα προσφέροντας πλήρη θεώρηση της μορφολογίας, της λειτουργίας, της χρήσης και των συντακτικών τους ιδιαιτεροτήτων ώστε να γίνονται κατανοητά από τον εκπαιδευόμενο τόσο ως σημασίες όσο και ως παράγοντες ύφους στα αρχαία ελληνικά χωρία στα οποία απαντούν.

Διδακτική Ενότητα 2: Τα συνηρημένα ρήματα

Σκοπός της ενότητας είναι να κατακτηθεί από τους εκπαιδευόμενους και να μελετηθεί σε βάθος η απαιτητική κατηγορία των συνηρημένων ρημάτων που αποτελεί πηγή συχνών λαθών και παρανοήσεων κατά τη μελέτη αρχαίων ελληνικών κειμένων. Θα μελετηθούν οι τρεις βασικές κατηγορίες των ρημάτων αυτών, συγκεκριμένα τα ρήματα που τελειώνουν σε -άω (π.χ. τιμάω), σε -έω (π.χ. ποιέω) και σε -όω (π.χ. δηλόω). Με τη βοήθεια αναλυτικών πινάκων θα δοθούν χαρακτηριστικά παραδείγματα, τα οποία θα εμπεδωθούν στο τέλος της ενότητας με αντίστοιχες ασκήσεις. Οι πίνακες θα συνοδεύονται από επιστημονικές εξηγήσεις για τη δημιουργία των εκάστοτε τύπων και χρηστικές παρατηρήσεις που θα διευκολύνουν την εκμάθηση. Θα επισημανθούν οι ομοιότητες με τα αντίστοιχα συνηρημένα της νέας ελληνικής (π.χ. τιμώ), έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να κατανοήσουν καλύτερα το φαινόμενο στην αρχαία ελληνική και να χρησιμοποιούν πιο συνειδητά τα ρήματα αυτά στην νέα ελληνική. Στο τέλος της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τους συνηρημένους τύπους που αποκλίνουν από τους μη συνηρημένους, να κατανοούν τους μηχανισμούς της δημιουργίας των συναρρέσεων σε επίπεδο γλωσσικής διαχρονίας.

Μάθημα: Βασικές αρχές του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής I

Course 1:

Διδακτική Ενότητα 1: Τα μέρη της πρότασης

Στόχος της ενότητας είναι να εισαχθούν οι εκπαιδευόμενοι στις βασικές έννοιες του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής στο επίπεδο της πρότασης. Η συντακτική ανάλυση του κειμένου είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί υποβοηθά και στηρίζει την κατανόηση των εσωτερικών λογικών σχέσεων της πρότασης μέσω της αναγνώρισης της λειτουργίας των όρων της. Η παρούσα ενότητα στοχεύει να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με τη λειτουργία του υποκειμένου, του αντικειμένου, του κατηγορουμένου καθώς επίσης και των ρημάτων που συνδέουν το υποκείμενο με το αντικείμενο

και το υποκείμενο με το κατηγορούμενο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση της λειτουργίας των λεγομένων συνδετικών ρημάτων τα οποία δέχονται κατηγορούμενο. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν τους μηχανισμούς βάσει των οποίων λαμβάνει χώρα η εσωτερική γραμματική συμφωνία των όρων της πρότασης και τους κανόνες με τους οποίους μπορεί να παραλείπονται όρος ή όροι της πρότασης.

Διδακτική Ενότητα 2: Κύριες προτάσεις

Στην ενότητα θα δοθούν αρχικά οι βασικές κατευθύνσεις, θα εξηγηθεί η ορολογία, θα διαφοροποιηθούν οι κύριες από τις δευτερεύουσες προτάσεις και θα μελετηθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δευτερευουσών προτάσεων. Κύρια είναι η πρόταση που έχει ολοκληρωμένο νόημα και στέκει μόνη της στο λόγο, ενώ η δευτερεύουσα είναι αυτή που δεν μπορεί να σταθεί μόνη της στο λόγο, αλλά χρησιμεύει στο να προσδιορίσει μια άλλη πρόταση απ' την οποία εξαρτάται. Σκοπός της ενότητας είναι η πλήρης και εξαντλητική μελέτη των ειδών των κυρίων προτάσεων (προτάσεις επιθυμίας, κρίσεως, κτλ.). Στο πλαίσιο αυτό θα μελετηθεί το συναισθηματικό και άλλο περιεχόμενο που εκφράζουν οι κύριες προτάσεις, όπως τη βούληση, την επιθυμία, την προτροπή ή την απαγόρευση, την ευχή, την προσδοκία και την κρίση του ομιλούντος προσώπου.

Course 2:

Διδακτική Ενότητα 1: Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις

Στόχος αυτής και της επόμενης ενότητας είναι να εξοικειώσει τον εκπαιδευόμενο με τα ποικίλα είδη των δευτερευουσών προτάσεων. Αρχικά γίνεται διάκριση μεταξύ των ονοματικών και των επιρρηματικών προτάσεων. Ακολούθως, η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στη μελέτη της λειτουργίας, της δομής και της σημασίας των τεσσάρων ονοματικών δευτερευουσών προτάσεων. Συγκεκριμένα η ενότητα ασχολείται με τις ειδικές, τις πλάγιες ερωτηματικές, τις αναφορικές και τις ενδοιαστικές, οι οποίες λειτουργούν ως υποκείμενο, αντικείμενο, επεξήγηση. Στόχος είναι να αποκτήσει ο εκπαιδευόμενος στέρεες γνώσεις για τη σημασία των προτάσεων αυτών και για τον τρόπο εισάγονται και εκφέρονται. Στο τέλος της ενότητας ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει, να κατανοεί και να μεταφράζει σωστά τις τέσσερις αυτές κατηγορίες δευτερευουσών προτάσεων.

Διδακτική Ενότητα 2: Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις

Η ενότητα αυτή στοχεύει στο να εισαγάγει τον εκπαιδευόμενο σε ένα βασικό πεδίο της σύνταξης της αρχαίας ελληνικής στις δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις. Με αυτές εννοούμε τις χρονικές, τις συμπερασματικές, τις τελικές, τις εναντιωματικές ή παραχωρητικές, τις αιτιολογικές και

τις υποθετικές (για τις τελευταίες θα γίνει εκτενής αναφορά στην επόμενη ενότητα). Η γνώση των προτάσεων αυτών αποτελεί στοιχείο εκ των ων ουκ άνευ για την σωστή κατανόηση και αποκωδικοποίηση του αρχαίου ελληνικού κειμένου. Στόχος της ενότητας είναι να προσφέρει πλήρεις γνώσεις σχετικά με τον τρόπο που εισάγονται, εκφέρονται και διαρθρώνονται οι προτάσεις αυτές, έτσι ώστε στο τέλος της ο εκπαιδευόμενος να είναι σε θέση να τις αναγνωρίζει, κατανοεί και να τις μεταφράζει σωστά.

Μάθημα: - Βασικές αρχές του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής II

Course 1:

Διδακτική Ενότητα 1: Υποθετικοί λόγοι

Η ενότητα αυτή θα μελετήσει το τελευταίο είδος των επιρρηματικών δευτερευουσών προτάσεων, για το οποίο δεν έγινε εκτενής μνεία στην προηγούμενη ενότητα, τις υποθετικές προτάσεις και τους συνδεδεμένους με αυτές υποθετικούς λόγους. Στόχος είναι να κατανοήσει ο εκπαιδευόμενος το σύνθετο φαινόμενο των υποθετικών λόγων της αρχαίας. Το κεφάλαιο αυτό του συντακτικού, το οποίο θέτει στην εκμάθηση όλων των γλωσσών σύνθετα μεθοδολογικά και εκπαιδευτικά προβλήματα, προσεγγίζεται εδώ με στόχο να καταστούν κατανοητές οι λεπτές σημασιολογικές σχέσεις που εκφράζονται με τα διαφορετικά είδη των απλών και σύνθετων υποθετικών λόγων. Το πρώτο μέρος της ενότητας ασχολείται με τα έξι είδη των απλών υποθετικών λόγων και στοχεύει να εξηγήσει με απλά παραδείγματα τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς τους (σύνδεσμοι, χρόνοι, εγκλίσεις κτλ.). Το δεύτερο μέρος της ενότητας στοχεύει να εξηγήσει στον εκπαιδευόμενο τις συνθετότερες και δυσκολότερες μορφές υποθετικών λόγων, συγκεκριμένα τους σύνθετους, τους πλάγιους, τους λανθάνοντες και τους ελλειπτικούς υποθετικούς λόγους.

Course 2:

Διδακτική Ενότητα 1: Ονοματικοί ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί

Η ενότητα στοχεύει στο να εξοικειωθούν οι εκπαιδευόμενοι με τους ομοιόπτωτους ονομαστικούς προσδιορισμούς, δηλαδή τον επιθετικό προσδιορισμό, τον κατηγορηματικό, την παράθεση και την επεξήγηση. Θα δοθεί έμφαση στην κατανόηση της σημασίας της δομής της φράσης για την αναγνώριση του ομοιόπτωτου ονοματικού προσδιορισμού (επίθετο + ουσιαστικό / ουσιαστικό + ουσιαστικό, μόνιμο / παροδικό, γενίκευση / εξειδίκευση). Με σωρεία παραδειγμάτων θα καταστεί σαφής η λεπτή σημασιολογική διαφοροποίηση αφενός μεταξύ επιθετικού και κατηγορηματικού προσδιορισμού, αφετέρου μεταξύ παράθεσης και επεξήγησης.

Διδακτική Ενότητα 2: Ονοματικοί ετερόπτωτοι προσδιορισμοί

Σκοπός της ενότητας είναι να φέρει τον εκπαιδευόμενο σε επαφή με τους ποικίλους ετερόπτωτους ονοματικούς προσδιορισμούς, οι οποίοι αποτελούν ιδιαίτερα συχνό συμπλήρωμα των προτάσεων. Θα αναλυθούν οι προσδιορισμοί σε πώση γενική (κτητική, υποκειμενική, αντικειμενική, διαιρετική, της ύλης, του περιεχομένου, του δημιουργού, της αιτίας, της αξίας, της ιδιότητας, συγκριτική, επεξηγηματική, παραθετική), δοτική (αντικειμενική, αιτίας, της αναφοράς), αιτιατική της αναφοράς.

Διδακτική Ενότητα 3: Επιρρηματικοί προσδιορισμοί

Η τελευταία ενότητα στοχεύει στο να ολοκληρώσουν οι εκπαιδευόμενοι τις γνώσεις τους για τα βασικά συντακτικά φαινόμενα με τους επιρρηματικούς προσδιορισμούς της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Πρόκειται για λέξεις ή φράσεις που προσδιορίζουν κυρίως ρήματα αλλά και άλλα μέρη του λόγου, όπως επιρρήματα, αντωνυμίες και ονόματα.